

## Mål C-268/99

**Aldona Malgorzata Jany m.fl.**

**mot**

**Staatssecretaris van Justitie**

(begäran om förhandsavgörande från Arrondissementsrechtbank  
te 's-Gravenhage)

”Utrikesförbindelser — Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och  
Republiken Polen och associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska  
republiken — Etableringsfrihet — Begreppet ekonomisk verksamhet — Fråga  
huruvida prostitutionsverksamhet omfattas av detta begrepp”

Förslag till avgörande av generaladvokat P. Léger föredraget den  
8 maj 2001 . . . . . I-8623  
Domstolens dom av den 20 november 2001 . . . . . I-8657

### Sammanfattning av domen

1. *Internationella avtal — Gemenskapens avtal — Direkt effekt — Villkor — Artikel 44.3 i associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen (Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen, artiklarna 44.3 och 58.1)*

2. *Internationella avtal — Gemenskapens avtal — Direkt effekt — Villkor — Artikel 45.3 i associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken*  
(Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken, artiklarna 45.3 och 59.1)
  
3. *Internationella avtal — Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen — Etableringsrätt — Rätt som medför en rättighet till inresa och vistelse — Begränsningar i dessa rättigheter*  
(Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen, artiklarna 44.3 och 58.1)
  
4. *Internationella avtal — Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken — Etableringsrätt — Rätt som medför en rättighet till inresa och vistelse — Begränsningar i dessa rättigheter*  
(Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken, artiklarna 45.3 och 59.1)
  
5. *Internationella avtal — Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen — Etableringsrätt — Rätt som medför en rättighet till inresa och vistelse — Begränsningar i dessa rättigheter — Nationell ordning med förhandskontroll som innebär att inrese- och uppehållstillstånd endast kan beviljas om vissa materiella krav är uppfyllda — Tillåten*  
(Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen, artiklarna 44.3 och 58.1)
  
6. *Internationella avtal — Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken — Etableringsrätt — Rätt som medför en rättighet till inresa och vistelse — Begränsningar i dessa rättigheter — Nationell ordning med förhandskontroll som innebär att inrese- och uppehållstillstånd endast kan beviljas om vissa materiella krav är uppfyllda — Tillåtet*  
(Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken, artiklarna 45.3 och 59.1)
  
7. *Internationella avtal — Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen — Etableringsrätt — Begreppet "utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare" — Begreppet har samma innebörd som begreppet "utöva verksamhet som egenföretagare" i artikel 52 i fördraget (nu artikel 43 EG i ändrad lydelse)*  
(EG-fördraget, artikel 52 (nu artikel 43 EG i ändrad lydelse); associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen, artikel 44.4 a i)

8. *Internationella avtal — Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken — Etableringsrätt — Begreppet "utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare" — Begreppet har samma innebörd som begreppet "utöva verksamhet som egenföretagare" i artikel 52 i EG-fördraget (nu artikel 43 EG i ändrad lydelse) (EG-fördraget, artikel 52 (nu artikel 43 EG i ändrad lydelse); associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken, artikel 45.4 a i)*
  9. *Internationella avtal — Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen — Etableringsrätt — Undantag — Hänsyn till allmän ordning — Kriterier (Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen, artikel 53)*
  10. *Internationella avtal — Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken — Etableringsrätt — Undantag — Hänsyn till allmän ordning — Kriterier (Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken, artikel 54)*
  11. *Internationella avtal — Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen — Etableringsrätt — Begreppet "utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare" — Prostitution — Omfattas — Villkor — Skall bedömas av de nationella domstolarna (Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen, artikel 44)*
  12. *Internationella avtal — Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken — Etableringsrätt — Begreppet "utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare" — Prostitution — Omfattas — Villkor — Skall bedömas av de nationella domstolarna (Associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken, artikel 45)*
- 
1. Artikel 44.3 i associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen, där det föreskrivs ett förbud för medlemsstaterna att på grund av nationalitet diskriminera polska medborgare när det gäller etablering, skall tolkas på så sätt att det inom detta avtals tillämpningsområde härigenom fastställs en princip som är tillräckligt precis och ovillkorlig för att kunna tillämpas av en nationell domstol och som följaktligen kan reglera enskildas rättsliga ställning. Den direkta effekt som denna bestämmelse således skall tillerkännas innebär att de polska medborgare som stöder sig på den har rätt att åberopa den vid domstolarna i värdmedlemsstaten, oavsett om myndigheterna i detta land är behöriga att tillämpa den nationella lagstiftningen om inresa, vistelse och etablering i enlighet med artikel 58.1 i detta avtal.
- (se punkt 28 samt punkt 1 i domslutet)

2. Artikel 45.3 i associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken, där det föreskrivs ett förbud för medlemsstaterna att på grund av nationalitet diskriminera tjeckiska medborgare när det gäller etablering, skall tolkas på så sätt att det inom detta avtals tillämpningsområde härigenom fastställs en princip som är tillräckligt precis och ovillkorlig för att kunna tillämpas av en nationell domstol och som följaktligen kan reglera enskildas rättsliga ställning. Den direkta effekt som denna bestämmelse således skall tillerkännas innebär att de polska medborgare som stöder sig på dem har rätt att åberopa den vid domstolarna i värdmedlemsstaten, oavsett om myndigheterna i detta land är behöriga att tillämpa den nationella lagstiftningen om inresa, vistelse och etablering i enlighet med artikel 59.1 i detta avtal.

(se punkt 28 samt punkt 1 i domslutet)

3. Etableringsrätten, såsom den kommer till uttryck i artikel 44.3 i associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Polen, medför en därav följande rätt till inresa och vistelse för polska medborgare som vill utöva verksamhet inom industri, handel och hantverk eller inom något av de fria yrkena i en medlemsstat. Det följer emellertid

av artikel 58.1 i avtalet att denna rätt till inresa och vistelse inte är oinskränkt, eftersom utövandet av denna rätt i förekommande fall kan begränsas i värdmedlemsstatens bestämmelser om polska medborgares inresa, vistelse och etablering.

(se punkt 28 samt punkt 2 i domslutet)

4. Etableringsrätten, såsom den kommer till uttryck i artikel 45.3 i associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken, medför en därav följande rätt till inresa och vistelse för tjeckiska medborgare som vill utöva verksamhet inom industri, handel och hantverk eller inom något av de fria yrkena i en medlemsstat. Det följer emellertid av artikel 59.1 i avtalet att denna rätt till inresa och vistelse inte är oinskränkt, eftersom utövandet av denna rätt i förekommande fall kan begränsas i värdmedlemsstatens bestämmelser om tjeckiska medborgares inresa, vistelse och etablering.

(se punkt 28 samt punkt 2 i domslutet)

5. Artikel 44.3 i associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Polen (där det föreskrivs ett förbud för medlemsstaterna att på grund av nationalitet diskriminera polska medborgare när det gäller etablering) jämförd med artikel 58.1 i samma avtal (där det föreskrivs att myndigheterna i värdmedlemsstaten är behöriga att tillämpa den nationella lagstiftningen om inresa, vistelse och etablering, under förutsättning att det inte härigenom blir omöjligt eller orimligt svårt för polska medborgare att utöva sina rättigheter enligt artikel 44.3 i avtalet) utgör i princip inte något hinder mot en nationell ordning med förhandskontroll, som innebär att de behöriga utlänningsmyndigheterna endast kan bevilja inrese- och uppehållstillstånd om sökanden visar att han verkligen har för avsikt att påbörja förvärvsverksamhet som egenföretagare utan att samtidigt inneha en avlönad anställning eller utnyttja offentliga medel och att han från början har tillräckliga medel och rimliga framgångsutsikter.

gare när det gäller etablering) jämförd med artikel 59.1 i samma avtal (där det föreskrivs att myndigheterna i värdmedlemsstaten är behöriga att tillämpa den nationella lagstiftningen om inresa, vistelse och etablering, under förutsättning att det inte härigenom blir omöjligt eller orimligt svårt för tjeckiska medborgare att utöva sina rättigheter enligt artikel 45.3 i avtalet) utgör i princip inte något hinder mot en nationell ordning med förhandskontroll, som innebär att de behöriga utlänningsmyndigheterna endast kan bevilja inrese- och uppehållstillstånd om sökanden visar att han verkligen har för avsikt att påbörja förvärvsverksamhet som egenföretagare utan att samtidigt inneha en avlönad anställning eller utnyttja offentliga medel och att han från början har tillräckliga medel och rimliga framgångsutsikter.

(se punkt 31 samt punkt 3 i domslutet)

(se punkt 31 samt punkt 3 i domslutet)

6. Artikel 45.3 i associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken (där det föreskrivs ett förbud för medlemsstaterna att på grund av nationalitet diskriminera tjeckiska medbor-

7. Artikel 44.4 a i i associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen skall tolkas på så sätt att begreppet "utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare" i denna bestämmelse har samma innebörd och räckvidd som begreppet "utöva verksamhet som

egenföretagare” i artikel 52 i fördraget (nu artikel 43 EG i ändrad lydelse).

Det framgår nämligen inte av sammanhanget i och målet med detta avtal att det i detta har avsetts att begreppet ”utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare” skall ges en annan innebörd än dess vanliga innebörd, vilken är att en person, utan att vara i underordnad ställning när det gäller arbets- och lönevillkor, utövar förvärvsverksamhet på eget ansvar.

(se punkterna 37 och 50 samt punkt 4 i domslutet)

8. Artikel 45.4 a i i associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken skall tolkas på så sätt att begreppet ”utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare” i denna bestämmelse har samma innebörd och räckvidd som begreppet ”utöva verksamhet som egenföretagare” i artikel 52 i fördraget (nu artikel 43 EG i ändrad lydelse).

Det framgår nämligen inte av sammanhanget i och målet med detta avtal att

det i detta har avsetts att begreppet ”utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare” skall ges en annan innebörd än dess vanliga innebörd, vilken är att en person, utan att vara i underordnad ställning när det gäller arbets- och lönevillkor, utövar förvärvsverksamhet på eget ansvar.

(se punkterna 37 och 50 samt punkt 4 i domslutet)

9. Om en medlemsstat godtar ett uppförande när det gäller de egna medborgarna, kan ett sådant uppförande följaktligen inte anses utgöra ett verkligt hot mot den allmänna ordningen inom ramen för associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen.

För att värdmedlemsstaten skall kunna tillämpa det undantag som grundas på hänsyn till allmän ordning och som föreskrivs i artikel 53 i detta avtal när det gäller polska medborgare som i denna stat vill bedriva egenföretagarverksamhet i den mening som avses i avtalet krävs det således att staten har vidtagit effektiva åtgärder för att övervaka och beivra även verksamhet av samma slag som utövas av de egna medborgarna.

(se punkt 61)

10. Om en medlemsstat godtar ett uppförande när det gäller de egna medborgarna, kan ett sådant uppförande följaktligen inte anses utgöra ett verkligt hot mot den allmänna ordningen inom ramen för associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken.

— på eget ansvar, och

— mot betalning som i sin helhet och direkt utges till den prostituerade.

För att värdmedlemsstaten skall kunna tillämpa det undantag som grundas på hänsyn till allmän ordning och som föreskrivs i artikel 54 i detta avtal när det gäller tjeckiska medborgare som i denna stat vill bedriva egenföretagarverksamhet i den mening som avses i avtalet krävs således att staten har vidtagit effektiva åtgärder för att övervaka och beivra även verksamhet av samma slag som utövas av de egna medborgarna.

Det ankommer på den nationella domstolen att mot bakgrund av den bevisning som lagts fram i varje enskilt fall fastställa huruvida dessa villkor är uppfyllda.

(se punkt 61)

11. Artikel 44 i associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Republiken Polen, där det föreskrivs bestämmelser om etablering, skall tolkas på så sätt att prostitution utgör sådan förvärvsverksamhet som utövas som egenföretagare och som avses i denna bestämmelse, när det har styrkts att den som tillhandahåller tjänsten bedriver prostitution

(se punkt 71 samt punkt 5 i domslutet)

— utan att vara i underordnad ställning när det gäller valet av verksamhet och arbets- och lönevillkor,

12. Artikel 45 i associeringsavtalet mellan gemenskaperna och Tjeckiska republiken, där det föreskrivs bestämmelser om etablering, skall tolkas på så sätt att prostitution utgör sådan förvärvsverksamhet som utövas som egenföretagare och som avses i denna bestämmelse, när det har styrkts att den som till-

handahåller tjänsten bedriver prostitution

— mot betalning som i sin helhet och direkt utges till den prostituerade.

— utan att vara i underordnad ställning när det gäller valet av verksamhet och arbets- och lönevillkor,

Det ankommer på den nationella domstolen att mot bakgrund av den bevisning som lagts fram i varje enskilt fall fastställa huruvida dessa villkor är uppfyllda.

— på eget ansvar, och

(se punkt 71 samt punkt 5 i domslutet)